

bi se vender obilo pot plačala, vse to viditi in natanjko ogledati. Muzej je zaklad krasniga dela lepih umetnost, ki ga ni in mende ne bo nikoli in nikjer taciga. Sam Laokoon z mladima sinama, okoli katerih so kače ovite, in ju grozovito davijo, je več vreden ko vës marsikak drug muzej. Verjemi, de me je prav mraz stresel, ko sim ta spominek ogledoval.

Tri tedne sim bil v Rimu, in desiravno je to premalo, je bilo vender več od perviga namena; tode ni moglo drugač biti, ker mi je bil eden tovaršev, Feliks Rondolini, hudo obolel.

V Rimu in na širocim Rimskim polji, ki je več ko po dvé uri okrog mesta, razun nekoliko pristav, vse neobdelano, in ki se večidel za pašo porabi, je zrak nekoliko mescov poleti in v jeseni zlo nezdrav, de posebno ptujci lahko obolé. K sreči mu je bilo kmalo boljši, de se je zamogel domú verniti. Drugi tovarš, Jakob Miniussi, je pa z menoj še naprej šel na Neapolitan-sko, od kodar Ti bom v prvim prihodnjim pismu pisal.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Černogore se bere v Teržaškem časniku sledeče: „Kakor je bilo pričakovati, se turška vlada zoperstavlja samostojnosti Černogorcov. Čas zoperstave pa ni dobro izvoljen, ker se, kakor zvëmo, v Černogori ravno deputacija napravlja, ki ima na Dunaj iti, tudi austrijskiga cesarja prosit, da bi Černogoro samostojno spoznal, kakor Ruski car. Nadjati se je, da bo austrijska vlada to prošnjo uslišala, čeravno je deželica tako majhna, da ne more obstati brez da bi svojih sedanjih mej ne razširila, ktere so že sedaj preozke, preživiti svoje prebivavce. Ščasoma se mora razširiti, in naravno je, da se proti Albanii in Hercegovini razširi. Albania bi bila pa v družih razmerah pripravna sosedina za Dalmacio. To pa v sedanjih okoljšinah ne bo kaj kmalo mogoče. V Albanii se vstavlja že turška armada, ktere povelnik bo siloviti Omer Paša; s to armado hoče turška vlada ruski pokazati, da resnično protestira zoper samostojnost Černogorsko. Če pa pogledajo Turčini na Černogoro in na 20.000 junakov, ki so tû vedno v boj pripravljeni in bojaželjni, se jim bo prevroča kri kmalo vhladila, ker je gotovo, da zamorejo Turki k večimu le 10 do 12.000 vojakov Černogorski armadi zoperstaviti. Turška zoperstava bo tedaj le zoperstava na papirji ostala, brez da bi se za-njo kaj porajtalo.

Turški car še zmiraj misli, da je Černogora njegova, čeravno so Černogorci že v letu 1795, tedaj še prej ko Serbi, turški jarm otresli, in pod krilam ruske vlade svobodni postali. Omikane vlade družih deželá pa, katerim mora pri sercu biti, da se v izhodnih deželah omika vedno bolj razvija, morajo Turkam naravnost rêci: da ne morejo dovoliti, da bi Černogora v pést staroturške stranke prišla, ktera od dné do dné ošabniši svojo glavo povzdiguje, in ktera bi v Černogori ravno tako divjala, kakor ne davnej v Bosni.

Iz Škocjana na Dolenskim 11. oktobra. J. Z. Novice pripovedujejo iz mnozih krajev letošnjo letino; bo prav, de tudi mi od tukajšne kaj povëmo. Slabši je od upanja. Belo žito je bilo lepo, ali malo ga je bilo, in ljudje, ki so ga komaj čakali, so ga že skorej pojedli. Celo zimo in pomladi so po žito v Karlovec hodili in svoje dnarce Horvatam in Ogram zdali, od kterih mende nikdar nazaj ne pridejo, ker jim nimamo kaj prodati. Korun semtertje gnjije, vender manj od prešnjih let; pa tudi malo smo ga sadili, ker smo se gnjilosti bali. Koruza je lepa; sočivje pa je suša vzela; ajda je pozno začela rasti in še raste, in Bog vé, če bo letas zrela, ker je še vsa bela. Grojzde ne plesnuje,

ampak malo ga je, in semtertje ga je tudi toča otolkla, in zdej v vedni moči poka in gnjije. Otavo dež përe in veliko se je bo spridilo. Sadja, ki je pri nas poglavitna reč, skorej nič ni, in mine, de ne vëmo kdaj, Bojimo se, de ne bo letas za nas in za živino bolji ko vlni.

Novičar iz mnogih krajev.

Med postavami, ki se bojo po povedbi Dunajskih časnikov nar prej razglasile, se imenuje postava za razpisanje davkov in postava za društva. Tudi razglas nove že dodelane postave zastran zakóna se je pričakoval, tode, kakor se sliši, je presvitli cesar ukazal, naj se nekteri oddelki te postave vnovič ojestro pretresejo in potem osnova noviga posvetovanja predloži. — Po poslednjim razglasu c. k. ministerstva denarstva je bilo konec pretekliga mesca augusta za 164 milionov in 931.755 fl. deržavniga papirniga denarja med ljudmi, — mesca julia pa za 165 milionov in 812.291 fl., tedaj ga je bilo pretekli mesec za 880.536 fl. manj. — Ker se večkrat primeri, da se pri kupčijskim blagu goljufije v tem godé, da vaga ni gotova in se z blagam tudi sod, žakelj ali kak drug zavitek vaga, je c. k. ministerstvo ukazalo: 1) da na vsih sodcih, žakljih in sploh na vsacimu zavitku se mora očitno in tako, da se izbrisati ne more, njih teža (tara) zaznamovati, in 2) da se teža sodca, žaklja ali kakoršniga koli zavitka ne smé k teži blaga vrajtovati, ampak po storjeni pogodbi povračati. — C. k. ministerstvo kupčijstva je kupčijskim in obertnijskim zbornicam ukazalo, da naj mu letne naznanila po c. k. deželnih poglavarstvih pošiljujejo, da tudi one zvëjo kupčijske in obertnijske zadeve tiste dežele, v kateri imajo oblast in zmožnost, marsikako željo in nasvêt zastran kupčije spolniti. — Dunajski časniki pravijo, da je policijskim vredam, žandarmarii in finančni straži po vsih deželah cesarstva ukazano, ojestro paziti na neke skrivnostne robce ali rute, ki jih prekucijska stranka iz vunanjih dežel skrivé pošilja in so tako napravljeni, da zgubé svojo prvotno barvo, ko se operejo, in potem se berejo na njih revolucijski oklici. — 26. p. m. je kmetu Tedeškonu v Pojani na Laškim en vol nanagloma poginul; kmet se prepričati, za ktero boleznijo je vol cerknul, ga je s svojim hlapcam in še dvëma sosedama iz kože djal; ker v drobu nobene bolezni ne najdejo, prodajo meso. 5 dni potem začne kmeta desna roka boleti, in ko začne hudo otekati, pošlje hitro v Padovo po zdravnika, — ali vse ni nič pomagalo; ponoči od 3. do 4. tega mesca je Tedeškon umerl, 5. dan njegov hlapec Breda, in tretji pomagavec je bil tisti dan tudi že na smertni postelji. Bolezin vòla je bila čerm ali vrančni prisad (Milzbrand), ki večkrat nič družiga viditi ne da, kot černo in gosto strupeno kri, s ktero so se nesrečni raztelesovavci vòla okužili, nepoznavši bolezin. — V mesticu Horn-u bojo letos gimnazij, na kterim Piaristi učé, zaperli zato, ker se ni dosto učencov oglasilo. — 11. dan tega mesca je bil v Pragi prostor kupljen, kjer se bo česko gledišë zidalo; na lepim mestu bo in v osredji, ker se staro in novo mesto stikate. — V Bèrni se bojo od 1. oktobra vsako nedeljo v gledišu igre v narodskim (českim) jeziku igrate s pripomočjo diletantov, kar bo gotovo v dobiček gledišni kasi. (Gotovo je, da bi jo tudi v Ljubljani gledišni vodja dobro zadél, ako bi ob nedeljah včasih slovensko igro napravil). — Na Poznanskim (Polskim Pruskim) razsaja kolera hudo; veliko posestnikov beži. — V Varšavi je kolera tako strašno morila, da so pokopališa oranim njivam enake; pravijo, da je blizo 20.000 ljudi pomerlo.